

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży
18-400 Łomża, Al. Legionów 9, tel. fax (86) 216-44-95
(86) 473-71-20, (86) 473-71-21, (86) 473-71-22
www.oke.lomza.pl e-mail: sekretariat@oke.lomza.pl

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Sprawozdanie za rok 2022
<i>Województwo:</i>	Podlaskie
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język białoruski Język litewski
<i>Poziom:</i>	Poziom podstawowy Poziom rozszerzony
<i>Termin egzaminu:</i>	17 maja 2022 r. – poziom podstawowy 18 maja 2022 r. – poziom rozszerzony
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	19 września 2022 r.

Łomża 2022

CKE

Opracowanie

dr Paulina Olechowska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Danuta Pioch (współpracownik Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Gdańsku)

Monika Sydor (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży)

Renata Pawlak (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku)

Redakcja

dr Wioletta Kozak (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

OKE w Łomży

Opracowanie

Maria Fromelc-Chmielewska

Dane statystyczne

Krzysztof Najda

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży

Al. Legionów 9, 18-400 Łomża, tel. fax (86) 216-44-95

(86) 473-71-20, (86) 473-71-21, (86) 473-71-22

e-mail: sekretariat@oke.lomza.pl

www.oke.lomza.pl

Spis treści

Język białoruski

POZIOM PODSTAWOWY	5
1. OPIS ARKUSZA	5
2. DANE DOTYCZĄCE POPULACJI UCZNIÓW	6
3. PRZEBIEG EGZAMINU	7
4. PODSTAWOWE DANE STATYSTYCZNE	8
POZIOM ROZSZERZONY	11
KOMENTARZ	12

Język litewski

POZIOM PODSTAWOWY	19
1. OPIS ARKUSZA	19
2. DANE DOTYCZĄCE POPULACJI UCZNIÓW	20
3. PRZEBIEG EGZAMINU	21
4. PODSTAWOWE DANE STATYSTYCZNE	22
POZIOM ROZSZERZONY	26
1. OPIS ARKUSZA	26
2. DANE DOTYCZĄCE POPULACJI ZDAJĄCYCH	26
3. PRZEBIEG EGZAMINU	27
4. PODSTAWOWE DANE STATYSTYCZNE	28
KOMENTARZ	30

Język białoruski

Poziom podstawowy

1. Opis arkusza

W roku 2022 egzamin maturalny z języka białoruskiego jako języka mniejszości narodowej był przeprowadzany na podstawie wymagań egzaminacyjnych określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 20 marca 2020 r.¹

Arkusz egzaminacyjny z języka białoruskiego na poziomie podstawowym składał się z zadań sprawdzających umiejętności wykonywania na tekście nieliterackim operacji dowodzących jego rozumienia na różnych poziomach oraz z zadania polegającego na napisaniu wypracowania. Do tekstu *Мозгам не ахопіш*, którego autorem jest Міраслаў Грыка, odnosiły się 3 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi i 2 zadania zamknięte; do tekstu *Калорыі шчасця* (autorka: Наталля Кур'ян) – 2 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi i 2 zadania zamknięte. Wypracowanie należało napisać na jeden z dwóch tematów do wyboru: temat 1. wymagał napisania rozprawki problemowej związanej z dołączonym fragmentem tekstu prozatorskiego i brzmiał *Што значыць быць героем? Паразважай над пытаннем на падставе ўрыўка апавядання Макаркавых Волька Кузьмы Чорнага, усяго твора і выбранага тэксту культуры. Твая праца павінна налічваць не менш за 250 слоў*, natomiast temat 2. zawierał polecenie napisania interpretacji utworu lirycznego (postawienia tezy interpretacyjnej i jej uzasadnienia), *Асеннім вечарам*, którego autorem jest Янка Купала.

Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności ujęte w czterech obszarach wymagań ogólnych:

- I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego.
- II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.
- III. Tworzenie wypowiedzi.
- IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury.

Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (13 punktów za rozwiązanie testu oraz 37 punktów za wypracowanie).

¹ Załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. poz. 493, z późn. zm.).

2. Dane dotyczące populacji uczniów

TABELA 1. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZU STANDARDOWYM*

Liczba zdających		
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	ogółem	129
	z liceów ogólnokształcących	129
	z techników	-
	ze szkół na wsi	-
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	-
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	129
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	-
	ze szkół publicznych	129
	ze szkół niepublicznych	-
	kobiety	74
	mężczyźni	55
	bez dysleksji rozwojowej	123
	z dysleksją rozwojową	6

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Z egzaminu zwolniono 15 osób – finalistów Ogólnopolskiej Olimpiady Języka Białoruskiego.

TABELA 2. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZACH DOSTOSOWANYCH

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	1
	słabowidzący	-
	niewidomi	-
	słabosłyszący	-
	niesłyszący	-
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	-
	ogółem	1

3. Przebieg egzaminu

TABELA 3.

INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEBIEGU EGZAMINU

Termin egzaminu		17 maja 2022 r.	
Czas trwania egzaminu dla arkusza standardowego		170 minut	
Liczba szkół		2	
Liczba zespołów egzaminatorów*		1	
Liczba egzaminatorów*		4	
Liczba obserwatorów ² (§ 8 ust. 1)		-	
Liczba unieważnień ³	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	-
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	-
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	-
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
Liczba wglądów ⁴ (art. 44zzz)		-	

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie dla OKE w Łomży.

² Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2016 r., poz. 2223, ze zm.).

³ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2021 r., poz. 1915, ze zm.).

⁴ jw.

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

WYKRES 1.

ROZKŁAD WYNIKÓW ZDAJĄCYCH

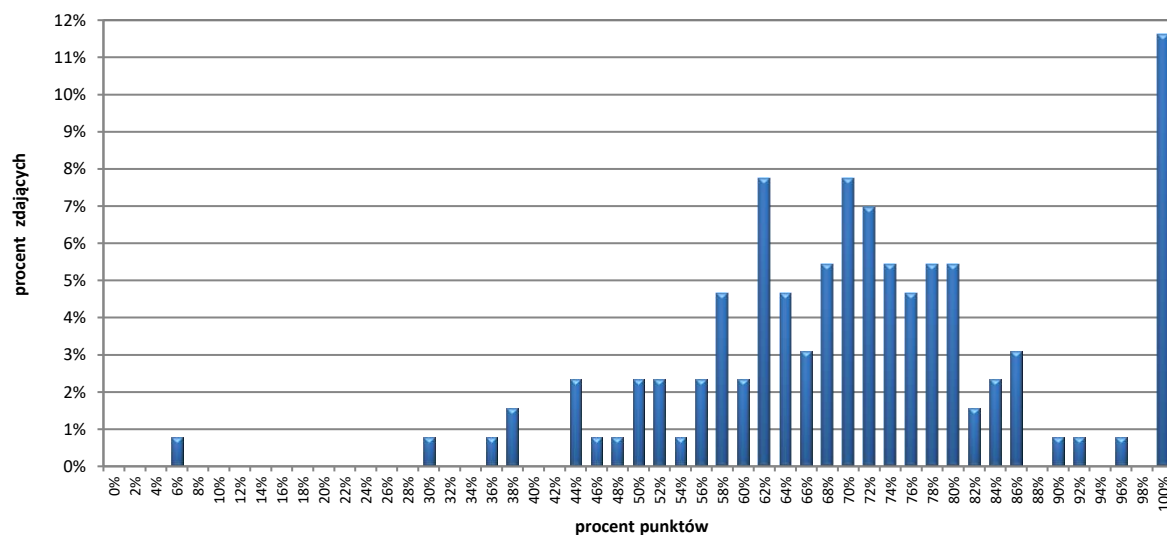

TABELA 4.

WYNIKI ZDAJĄCYCH – PARAMETRY STATYSTYCZNE

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów *
ogółem	129	6	100	70	100	71	17	99%
w tym:								
z liceów ogólnokształcących	129	6	100	70	100	71	17	99%
z techników	-	-	-	-	-	-	-	-

* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

Poziom wykonania zadań

TABELA 5.

POZIOM WYKONANIA ZADAŃ

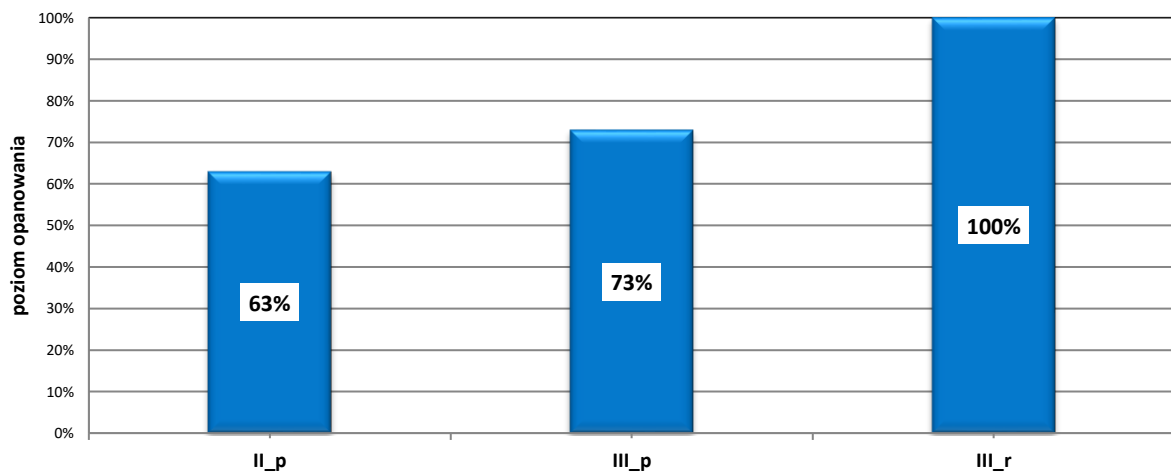
Wymagania egzaminacyjne 2022			
Nr zad.	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe <i>Gdy wymaganie szczegółowe dotyczy materiału III etapu edukacyjnego, dopisano (G), gdy szkoły podstawowej – (SP).</i> Zdający:	Poziom wykonania zadania (%)
1.	III. Tworzenie wypowiedzi w języku narodowym [...].	3.11) dostrzega różnice pod względem zakresu i treści w znaczeniu wyrazów (G).	39
2.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.3) zna pojęcia stylu [...] (gimnazjum). 2.7) wskazuje charakterystyczne cechy stylu danego tekstu [...].	62
3.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.10) odczytuje sens tekstów [...] publicystycznych [...], uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	60
4.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.10) odczytuje sens tekstów [...] publicystycznych [...], uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	64
5.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.9) dokonuje logicznego streszczenia tekstu argumentacyjnego (wyróżniając kluczowe pojęcia, twierdzenia i sposób ich uzasadnienia)	58
6.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.8) odczytuje sens tekstu [...], potrafi wydzielić jego fragmenty i objaśnić ich sens oraz funkcję na tle całości.	67
7.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.10) odczytuje sens tekstów [...] publicystycznych [...], uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	52
8.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.8) odczytuje sens tekstu (a w nim znaczenia [...] związków frazeologicznych).	79
9.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.13) dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (terminy naukowe) [...]. (G)	72

Wymagania egzaminacyjne 2022			
Nr zad.	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe <i>Gdy wymaganie szczegółowe dotyczy materiału III etapu edukacyjnego, dopisano (G), gdy szkoły podstawowej – (SP).</i> Zdający:	Poziom wykonania zadania (%)
Zadanie sprawdzające tworzenie wypowiedzi – wypracowanie			
Treść	I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego.	1.1) zna utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej. 1.2) rozpoznaje wartości narodowe związane z własnym dziedzictwem kulturowym, np.: ojczyzna, mała ojczyzna, społeczność, naród, społeczeństwo, obywatelstwo.	73
Poprawność rzeczowa	IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	4.7) określa problematykę utworu (G); 4.5) odczytuje treści symboliczne utworu; 4.8) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego [...].	96
Zamysł kompozycyjny	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1) tworzy dłuższy tekst pisany [...] zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3.2) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę, dobiera argumenty, porządkuje je [...], dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie).	91
Spójność lokalna			89
Stosowność stylu	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1) sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą języka narodowego.	82
Poprawność językowa		3.10) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (G); 3.12) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie (G); 3.14) stosuje poprawnie różne rodzaje zdań we własnych tekstach [...] (G); 3.19) stosuje poprawne formy odmiany [...] wyrazów w związkach składniowych (G); 3.4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji.	59

Wymagania egzaminacyjne 2022			
Nr zad.	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe <i>Gdy wymaganie szczegółowe dotyczy materiału III etapu edukacyjnego, dopisano (G), gdy szkoły podstawowej – (SP).</i> Zdający:	Poziom wykonania zadania (%)
Poprawność zapisu		3.15) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych (G); 3.13) pisze poprawnie pod względem ortograficznym (SP); 3.14) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych (SP).	59

WYKRES 2.

POZIOM WYKONANIA ZADAŃ W OBSZARZE WYMAGAŃ OGÓLNYCH

Poziom rozszerzony

Na terenie województwa podlaskiego 15 osób przystępujących do egzaminu maturalnego z języka białoruskiego było finalistami olimpiady z tegoż języka mniejszości narodowej. Zostali oni zwolnieni z egzaminu maturalnego na poziomie podstawowym i rozszerzonym, a na świadectwie otrzymali wynik maksymalny.

Tylko jedna osoba przystąpiła do egzaminu na poziomie rozszerzonym.

Komentarz

Analiza jakościowa zadań

Poziom podstawowy

Zadania w części testowej arkusza egzaminacyjnego sprawdzały stopień rozumienia przez zdających dwóch tekstów nieliterackich, umiejętność ich analizy i odczytywania na poziomie znaczeń, struktury i komunikacji, dokonywania przekształceń tekstów, w tym redagowania streszczenia, oraz badały świadomość językową zdających. Miały one zróżnicowaną formę.

A. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w zadaniach testowych

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najłabiej

W tegorocznej edycji egzaminu w części testowej nie było zadań bardzo trudnych.

Najtrudniejszym zadaniem w arkuszu było zadanie 1. (poziom wykonania – 39%), polegające na dobraniu czterech synonimów do słów podanych w poleceniu. Aby poprawnie rozwiązać zadanie, zdający musieli wykazać się rozumieniem sensu całego tekstu oraz znajomością zasobów leksykalnych języka białoruskiego. Często występującym błędem było stosowanie polonizmów.

Zadanie 7. okazało się nieco łatwiejsze dla zdających (poziom wykonania – 52%).

Poprawne rozwiązanie zadania wymagało przyporządkowania trzech pytań do konkretnych trzech akapitów. Za udzielenie trzech poprawnych odpowiedzi zdający otrzymywali 1 punkt. Aby poprawnie rozwiązać zadanie, zdający musieli wykazać się rozumieniem sensów poszczególnych akapitów. Zadanie wymagało analizy treści akapitów oraz wnioskowania.

Błędne odpowiedzi dotyczyły proporcjonalnie wszystkich podanych zdań.

Również do zadań umiarkowanie trudnych należały zadania: 5. (poziom wykonania – 52%), 3. (poziom wykonania – 60%), 2. (poziom wykonania – 62%), 6. (poziom wykonania – 67%).

Zadanie 5. wymagało napisania streszczenia. Poprawnie zredagowane streszczenie powinno zawierać jasno sformułowany temat tekstu oraz adekwatny poziom uogólnienia istotnych kwestii, które w związku z tym tematem zostały w artykule podjęte. Ponadto powinno być ono logicznie spójne i mieć liczbę wyrazów zgodną z określoną w poleceniu (od 40 do 60). Aby prawidłowo rozpoznać strukturę tematyczno-rematyczną tekstu, zdający powinien był uważnie przeczytać tekst źródłowy, przeanalizować go i odpowiedzieć na pytania wyznaczające strukturę streszczenia: o czym jest mowa w tekście? (temat), co mówi się w tekście na dany temat?, a następnie zredagować poprawną językowo wypowiedź. Zdający tracili punkty przede wszystkim za błędnie określony temat tekstu oraz brak adekwatnego uogólnienia. W kilku pracach zdający nie podjęli próby napisania streszczenia.

Zadanie 3., zamknięte, sprawdzało rozumienie znaczenia słowa *уыд*. Zdający mieli wskazać, w jakim znaczeniu występuje to słowo w trzecim akapicie tekstu. Błędne odpowiedzi dotyczyły proporcjonalnie wszystkich podanych w poleceniu słownikowych znaczeń tego wyrazu.

W zadaniu 2. należało wybrać styl, do jakiego należy tekst, oraz podać jedną cechę tego stylu. Należało wskazać styl publicystyczny. Zdecydowana większość poprawnie wskazała styl tekstu. Część zdających miała kłopot z podaniem cechy stylu publicystycznego.

Zadanie 6. polegało na wyjaśnieniu tytułu tekstu. Wymagało ono uważnego przeczytania tekstu, analizy treści oraz wnioskowania. Część zdających błędnie przeczytała tytuł tekstu jako *Kolory szczęścia* zamiast *Kalorie szczęścia* i podała jego błędną interpretację.

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najlepiej

Do zadań łatwych należały zadania: 9. (poziom wykonania – 72%) i 8. (poziom wykonania – 79%). W tegorocznej edycji egzaminu w części testowej nie było zadań bardzo łatwych.

W zadaniu 9., zamkniętym, należało wskazać, do której grupy środków językowych należą słowa: *гедон, эндарфіны, калорыі*. Zdający w większości poprawnie wskazywali, że są to terminy naukowe. Błędne odpowiedzi dotyczyły proporcjonalnie wszystkich zawartych w poleceniu dystraktorów.

Zadanie 8., otwarte sprawdzało rozumienie znaczenie związku frazeologicznego *чорны дзень*. Część zdających opisywała swoje uczucia związane z *czarnym dniem*, zamiast wyjaśnić znaczenie frazeologizmu.

B. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w wypracowaniu⁴

Stopień opanowania umiejętności tworzenia własnego tekstu w języku białoruskim w związku z tekstem literackim zamieszczonym w arkuszu egzaminacyjnym (powieść *Макаркавых Волька*, którego autorem jest Кузьма Чорны, oraz wiersz *Асеннім вечарам*, autor – Янка Купала) sprawdzało zadanie 9. Zdający mieli do wyboru dwa tematy: rozprawkę problemową lub interpretację tekstu poetyckiego. Punktem wyjścia do napisania każdego z nich była praca z tekstem literackim. W przypadku rozprawki problemowej była to interpretacja fragmentu poematu ukierunkowana poleceniem zawierającym zagadnienie, które należało rozważyć. W drugim temacie (nieukierunkowana interpretacja wiersza) należało samodzielnie sformułować tezę lub hipotezę interpretacyjną.

Każda z form wypowiedzi zaproponowanych w arkuszu egzaminacyjnym musiała spełniać wymagania stawiane dłuższej wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym, w której zdający zobowiązany był do wykorzystania innych tekstów kultury (rozprawka problemowa) lub odwołania się do szerszych kontekstów interpretacyjnych (interpretacja tekstu poetyckiego). Wypracowanie maturalne powinno być poprawne merytorycznie, w sposób logiczny i spójny realizować zamysł kompozycyjny zaproponowany przez piszącego, być poprawne pod względem stylistycznym i językowym. Powinno także liczyć minimum 250 wyrazów. W wypracowaniach krótszych oceniano jedynie zaprezentowane stanowisko piszącego, poziom jego uzasadnienia i poprawność rzeczową. Pozostałe kryteria nie podlegały ocenie.

---

⁴ W cytowanych wypracowaniach maturalnych z poziomu podstawowego zachowano oryginalny zapis (stylistykę, składnię, ortografię i interpunkcję).

Тэма 1. Што значыць быць героем? Паразважай над пытаннем на падставе ўрыўка апавядання *Макаркавых Волька Кузьмы Чорнага*, усяго твора і выбранага тэксту культуры. Твая праца павінна налічваць не менш за 250 слоў.

Pierwszy temat, odwołujący się do lektury obowiązkowej umieszczonej na liście lektur zgodnie z wymaganiami egzaminacyjnymi, wymagał od zdającego napisania rozprawki problemowej. Podstawę jej tworzenia stanowiło rozważenie, na czym polega bycie bohaterem i rozstrzygnięcie tego problemu. Tekst literacki, który znalazł się w arkuszu, to fragment powieści *Макаркавых Волька*, którego autorem jest Кузьма Чорны. Zdający powinien zrozumieć sens załączonego fragmentu tekstu, określić jego problematykę i sformułować stanowisko/tezę, następnie zbudować argumentację – logiczny wywód, aby uzasadnić swoje stanowisko. Podstawą kolejnych argumentów powinny stać się funkcjonalne odwołania do całości utworu oraz wybranego tekstu kultury.

Poniżej przykład wypracowania (Przykład 1.) ocenionego na maksymalną liczbę punktów.

Przykład 1.

На сваёй пачыне многа людзей, але толькі некаторыя з іх гэта героі. Шой тэзіс учыць: бліжэй героі гэта значыць быць чалавекам, які жыве добра і ўсё захавана з выкараднасцю. Героі гэта людзі, якія павінны сустракацца з вялікай пашанай.
 Я пачну свае разважанні ад самага першага аргументу на важнага аргумента. Герой - чалавек, які ~~жыве~~ ~~жыве~~ на крыжы, які выйша ад другога чалавека, усе яму адназначна. У апавяданні Кузьмы Чорнага „Макаркавых

Воўка" ёсць сапраўднай гераіня - Воўка. Гэта маладая жанчына, лекар. Яна здольна адламаць Саарона Дзідзюто - чалавек^{аў}, які пры гэтай прычынай клопотаў у жыцці Воўкі і яе сям'і. Воўка рашыла лечыць Саарона тым медыцын на тое, што яна згаішча чаравікі даносяў на яе, пісаніцы праз Саарона. Яна гераіня таму што свато прадрэс^{іа} паставіла над сваімі ~~жыццямі~~ эмоцыямі.

Па-другое, гераі - гэта чалавек, які ^{памытае} ~~прадзюста~~, нават памя смерці пра блізкіх людзей, клопачына пра іх дабро. Тут таксама Воўка з апавядання "Макарэвіч Воўка" Кудрычы "Гарэла аднаго года гераізмам. Яна, калі яшчэ вучылася вышэйша ^{ам} ~~там~~ грош, Воўка пасля смерці Воўкаў таксама пра іх не забыла. Яна рашыла пабудавалі агароджа вакол іх маі^{ікі}. Яна не ~~была~~ была і гаранткай. Яе пошчы пра ~~жыццям~~ разведжанне гэтага ватнага шэста гэта доказ, што Воўка была гераі.

Чаровны аргументам, ёсць значэнне слова гераі як чалавек, які ў цяжкі час не паддаецца і робіць усё, каб выратаваць друга чалавек. Валодзя з твора "Калі хочаць жыць" гэта прыклад ~~тат~~ ^{гераі} ~~на~~ такога ~~гераі~~. Валодзя і яго сябар - ~~Аліша~~ гэта саідаты. Яны маладыя, а ўжо на фронце вайны. Калі Аліша застае ранні, Валодзя не згадасіцца, каб пакінуць сябра. Люнец вачынь аб тое каб выратаваць ^{усё} ~~ваго~~ і свайго сябра. Яго пастава вельмі гераічная, ён здольны ра не думатна толь^{кі} пра свае добра, каб яму было чёткай выратавацца. Валодзя ўсё рyzыкаваць

свае пачыне. ~~У~~ Ён герой, які вельмі старанна,
але ^{на пачы} ~~нічо~~ ёно аб'ём не працягнуў. Мяркуючы
на тое, маючы ^{мудры} ~~тэму~~ і ёно засавакне
гэта дасканамі прыклад, ~~што~~ растлумачыць,
што гэта значыць быць героем.
Я думаю, што я даведаўся даўго тэзіса і тэма,
што паводле мяне аб'ёмнае быць ^{героем} ~~героем~~. Я шчы,
што ~~у~~ пачыне ~~варта~~ паступаць як сапраўдны
герой.

Zdający zrozumiał zawarty w temacie problem, postawił tezę i zaproponował trafne rozwiązanie problemu. Zawarł w pracy uzasadnienie, które jest trafne (zawiera logicznie poprawne argumenty, czyli stwierdzenia poparte przykładami za przyjętym rozwiązaniem problemu), szerokie (trafnie odniósł się do wszystkich elementów wskazanych w poleceniu) i pogłębione (wnikliwie odniósł się w rozwinięciu do wszystkich elementów polecenia). W pracy wystąpiły błędy stylistyczne i frazeologiczne.

Temat 1. był chętnie wybierany przez maturzystów. Na napisanie rozprawki zdecydowało się 111 zdających. Na uwagę zasługuje fakt, że zdecydowana większość zdających sformułowała stanowisko adekwatne do problemu podanego w poleceniu oraz że uzasadniła je trafnie i szeroko. Znaczna większość zdających otrzymała także maksymalną liczbę punktów za poprawność rzeczową, zamysł kompozycyjny i spójność lokalną oraz stosowny styl wypowiedzi. Najmniej punktów, podobnie jak w latach poprzednich, zdający otrzymywali za poprawność językową oraz poprawność zapisu.

Тэма 2. Зрабі аналіз верша. Пастаў інэрпрэтацыйны тэзіс і абгрунтуй яго. Твая праца павінна налічваць не менш за 250 слоў.

Interpretacja utworu lirycznego *Асеннім вечарам*, którego autorem jest Янка Купала, wymagała od zdających określenia nadrzędnego sensu wiersza, a tym samym wyznaczenia tezy lub hipotezy, której następnie zostanie podporządkowany wywód zawierający pogłębioną interpretację tekstu z odwołaniem do kontekstów oraz uwzględniający funkcjonalną analizę środków i tropów stylistycznych. Nikt ze zdających nie otrzymał maksymalnej liczby punktów za realizację kryterium B, czyli za trafne i pogłębione uzasadnienie tezy interpretacyjnej. Podobnie jak w latach ubiegłych zdający przywoływali argumenty tylko z tekstu, pomijając rozwinięcie kontekstów interpretacyjnych spoza wiersza. W kilku pracach podjęto próbę funkcjonalnej analizy środków i tropów stylistycznych. Jednak sprawne posługiwanie się językiem ojczystym, wykorzystanie wiedzy i umiejętności z poetyki oraz dbałość o spójność wypowiedzi i porządek argumentacyjny, pozostają dla zdających wciąż dużym wyzwaniem.

Poniżej przykład wypracowania (Przykład 2.), w którym zdający otrzymał maksymalną liczbę punktów jedynie za poprawność rzeczową, spójność lokalną i stosowny styl. Obniżona punktacja jest za koncepcję interpretacyjną, kompozycję oraz niepogłębione uzasadnienie tezy interpretacyjnej. Zdający zawarł w pracy uzasadnienie częściowo trafne, argumenty na

rzecz odczytania utworu nie wynikają ze sfunkcjonalizowanej analizy środków stylistycznych oraz kontekstów interpretacyjnych.

Przykład 2.

В мае працы напішу аб вершам Які Купалі «Асенімі Ветарам». Ужсе саммі загадоўск раказувае нам аб тым, мн прачытае у верша. А Аўтар піша аб думцах у яго голове. Ад першым сказе мн змагае што асени не помагае у добрай падрусе Аўтар ужымі рима напрушеченнаго. В далшой часце верша мн змагаем аб мінуўшымі памінках. Што было у жыццье аўтара. У хетай часце мн нас «каб толькі царпець безустанне?» по тому што ян не знае по тому родіся і жылі у хетым свѣтве. Верш напісаны ~~а~~ ^аостал в жытнім акресе жыцця Які Купалі і не еста позитывні. Астасяца нас змагаемі каў з думкай аб жыццье. Не ~~хочем~~ ^{хочем} Мне будыца што Які Купала не колегна хотем ~~што~~ ^{што} каў этой верш бн даступны усім людзі. Не по тому што это ~~а~~ ^аслухівай верш только это прыватны дзела аб туства не веселого гелавіка. В іншых дзелах Які Купалі, мн познаем весолюю версе Купалі. Верш С етом вершам можеть утоксаміцця людзі катары мае бамно лет і жыць вус тут много лет. Верш юсть не дугзі і ~~а~~ ^апо по тому калі змагаем ~~а~~ ^аяго не зцем змагаем Верш мне ожень по дубался і могу ~~а~~ ^азмагаем его вемі разов.

Język litewski

Poziom podstawowy

1. Opis arkusza

W roku 2022 egzamin maturalny z języka litewskiego jako języka mniejszości narodowej był przeprowadzany na podstawie wymagań egzaminacyjnych określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 20 marca r.⁵

Arkusz egzaminacyjny z języka litewskiego na poziomie podstawowym składał się z zadań sprawdzających umiejętności wykonywania na tekście nieliterackim operacji dowodzących jego rozumienia na różnych poziomach oraz z zadania polegającego na napisaniu wypracowania. Do tekstu *Knygos su įrašais ir jų istorijos*, którego autorem jest Vytenis Rimkus odnosiły się 2 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi i 2 zadania zamknięte; do tekstu *Pagonys ant dubenuotijų akmenų niekada ugnies nekūreno. Kas tie XXI a. vandalai?* (autorka: Jūratė Mičiulienė) – 2 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi i 2 zadania zamknięte. Wypracowanie należało napisać na jeden z dwóch danych do wyboru tematów: temat 1. wymagał napisania rozprawki problemowej i brzmiał: *Kiek daug žmogus gali padaryti dėl meilės? Svarstykite remdamiesi pateikta ištrauka iš Justino Marcinkevičiaus dramos-poemos Mindaugas, visu kūrinio ir kitu kultūros tekstu. Jūsų rašinio apimtis turi būti ne mažesnė negu 250 žodžių*, natomiast temat 2. zawierał polecenie napisania interpretacji wiersza (postawienia tezy interpretacyjnej i jej uzasadnienia) *Tik po audros*, którego autorem jest Bernardas Brazdžionis.

Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności ujęte w czterech obszarach wymagań ogólnych:

- I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego.
- II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.
- III. Tworzenie wypowiedzi.
- IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury.

Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (13 punktów za rozwiązanie testu oraz 37 punktów za wypracowanie).

⁵ Załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. poz. 493, z późn. zm.).

2. Dane dotyczące populacji uczniów

TABELA 1. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZU STANDARDOWYM*

Liczba zdających		
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	ogółem	21
	z liceów ogólnokształcących	20
	z techników	1
	ze szkół na wsi	20
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	1
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	-
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	-
	ze szkół publicznych	21
	ze szkół niepublicznych	-
	kobiety	11
	mężczyźni	10
	bez dysleksji rozwojowej	21
	z dysleksją rozwojową	-

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

TABELA 2. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZACH DOSTOSOWANYCH

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	-
	słabowidzący	-
	niewidomi	-
	słabosłyszący	-
	niesłyszący	-
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	-
	ogółem	-

3. Przebieg egzaminu

TABELA 3.

INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEBIEGU EGZAMINU

Termin egzaminu		17 maja 2022 r.	
Czas trwania egzaminu dla arkusza standardowego		170 minut	
Liczba szkół		2	
Liczba zespołów egzaminatorów*		1	
Liczba egzaminatorów*		2	
Liczba obserwatorów ⁶ (§ 8 ust. 1)		-	
Liczba unieważnień ⁷	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	-
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	-
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	-
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
Liczba wglądów ⁸ (art. 44zzz)		-	

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie dla OKE w Łomży.

⁶ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2016 r., poz. 2223, ze zm.).

⁷ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2021 r., poz. 1915, ze zm.).

⁸ jw.

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

TABELA 4.

WYNIKI ZDAJĄCYCH – PARAMETRY STATYSTYCZNE*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów**
ogółem	21	-	-	-	-	74	-	100%
w tym:								
z liceów ogólnokształcących	20	-	-	-	-	75	-	100%
z techników	1	-	-	-	-	40	-	100%

* Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

** Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

Poziom wykonania zadań

TABELA 5.

POZIOM WYKONANIA ZADAŃ

Wymagania egzaminacyjne 2022			
Nr zad.	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe <i>Gdy wymaganie szczegółowe dotyczy materiału III etapu edukacyjnego, dopisano (G), gdy szkoły podstawowej – (SP).</i> Zdający:	Poziom wykonania zadania (%)
1.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.8) odczytuje sens tekstu (a w nim znaczenia wyrazów, związków frazeologicznych [...]), potrafi wydzielić jego fragmenty i objaśnić ich sens oraz funkcję na tle całości.	57
2.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.8) odczytuje sens tekstu (a w nim znaczenia wyrazów [...]), potrafi wydzielić jego fragmenty i objaśnić ich sens oraz funkcję na tle całości.	52
3.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.8) odczytuje sens tekstu (a w nim znaczenia wyrazów [...]) [...].	86
4.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.10) odczytuje sens tekstów [...], uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	79

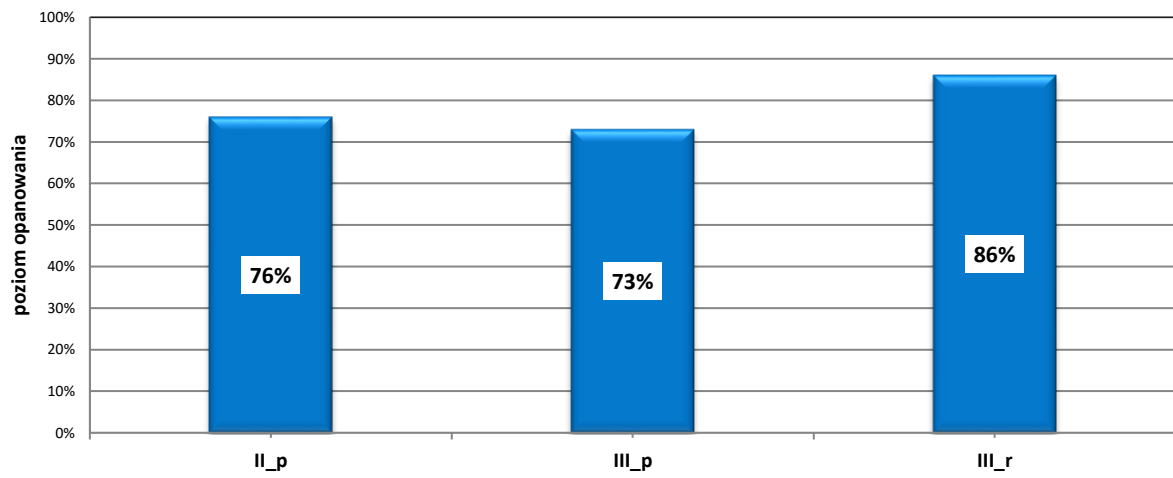
Wymagania egzaminacyjne 2022			
Nr zad.	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe <i>Gdy wymaganie szczegółowe dotyczy materiału III etapu edukacyjnego, dopisano (G), gdy szkoły podstawowej – (SP).</i> Zdający:	Poziom wykonania zadania (%)
5.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.7) wskazuje charakterystyczne cechy stylu danego tekstu [...].	64
6.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.10) odczytuje sens tekstów [...], uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	90
7.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.11) odróżnia opinię od faktu (G).	100
8.	III. Tworzenie wypowiedzi w języku narodowym [...].	3.11) dostrzega różnice pod względem zakresu i treści w znaczeniu wyrazów [...]; rozpoznaje i dobiera synonimy [...] dla wyrażenia zamierzonych treści (G).	38
9.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.10) odczytuje sens tekstów [...], uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	71
Zadanie sprawdzające tworzenie wypowiedzi – wypracowanie			
Treść	I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego. IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	1.1) zna utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej; 1.2) rozpoznaje wartości narodowe związane z własnym dziedzictwem kulturowym, np.: ojczyzna, mała ojczyzna, społeczność, naród, społeczeństwo, obywatelstwo. Zdający: 4.7) określa problematykę utworu (gimnazjum); 4.5) odczytuje treści symboliczne utworu; 4.8) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego.	75
Poprawność rzeczowa			93
Zamysł kompozycyjny			93

Wymagania egzaminacyjne 2022			
Nr zad.	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe <i>Gdy wymaganie szczegółowe dotyczy materiału III etapu edukacyjnego, dopisano (G), gdy szkoły podstawowej – (SP).</i> Zdający:	Poziom wykonania zadania (%)
Spójność lokalna	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1) sprawnie posługuje się oficjalną odmianą języka narodowego (G); 3.1) tworzy dłuższy tekst pisany zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3.2) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę, dobiera i porządkuje argumenty, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 3.4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji.	93
Stosowność stylu	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1) sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą języka narodowego (G).	89
Poprawność językowa		Zdający: 3.10) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (G); 3.12) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie (G); 3.14) stosuje poprawnie różne rodzaje zdań we własnych tekstach [...] (G); 3.19) stosuje poprawne formy odmiany [...] wyrazów w związkach składniowych (G); 3.4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji.	40
Poprawność zapisu		3.15) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych (G); 3.13) pisze poprawnie pod względem ortograficznym (SP); 3.14) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych (SP).	52

WYKRES 1.

POZIOM WYKONANIA ZADAŃ W OBSZARZE WYMAGAŃ OGÓLNYCH

Poziom rozszerzony

1. Opis arkusza

Egzamin z języka litewskiego na poziomie rozszerzonym polegał na napisaniu wypracowania na jeden z dwóch danych do wyboru tematów. Temat 1. brzmiał Remdamiesi pateikta ištrauka suformuluokite problemą ir ją panagrinėkite. Naudokitės Mildos Česnavičiūtės apmąstymais ir kitais kultūros tekstais. Rašinio apimtis turi būti ne mažesnė negu 300 žodžių, natomiast temat 2. dotyczył napisania interpretacji porównawczej wierszy (postawienia tezy interpretacyjnej i jej uzasadnienia): Lopšinė (autor: Jonas Aistis) i wiersza Lopšinė (autor: Vincas Mykolaitis Putinas). Za napisanie wypracowania zdający mógł otrzymać 40 punktów. Zadanie w arkuszu egzaminacyjnym sprawdzało wiadomości oraz umiejętności ujęte w czterech obszarach wymagań ogólnych:

- I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego.
- II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.
- III. Tworzenie wypowiedzi.
- IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury.

2. Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 6. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZU STANDARDOWYM*

Liczba zdających		
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	ogółem	19
	z liceów ogólnokształcących	19
	z techników	-
	ze szkół na wsi	18
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	-
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	1
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	-
	ze szkół publicznych	19
	ze szkół niepublicznych	-
	kobiety	12
	mężczyźni	7

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

TABELA 7. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZACH DOSTOSOWANYCH

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	-
	słabowidzący	-
	niewidomi	-
	słabosłyszący	-
	niesłyszący	-
	ogółem	-

3. Przebieg egzaminu

TABELA 8.

INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEBIEGU EGZAMINU

Termin egzaminu		18 maja 2022 r.	
Czas trwania egzaminu dla arkusza standardowego		180 minut	
Liczba szkół		2	
Liczba zespołów egzaminatorów*		1	
Liczba egzaminatorów*		2	
Liczba obserwatorów ⁹ (§ 8 ust. 1)		-	
Liczba unieważnień ¹⁰	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	-
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	-
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	-
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
Liczba wglądów ¹¹ (art. 44zzz)		-	

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie dla OKE w Łomży.

⁹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2016 r., poz. 2223, ze zm.).

¹⁰ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2021 r., poz. 1915, ze zm.).

¹¹ jw.

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

TABELA 9.

WYNIKI ZDAJĄCYCH – PARAMETRY STATYSTYCZNE*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	19	-	-	-	-	86	-
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	19**	-	-	-	-	86	-
z techników	-	-	-	-	-	-	-

* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

** Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej

Poziom wykonania zadań

TABELA 10.

POZIOM WYKONANIA ZADAŃ - POZIOM SPEŁNIENIA WYMAGAŃ W ZAKRESIE TWORZENIA WYPRACOWANIA NA POZIOMIE ROZSZERZONYM (WYPOWIEDZI ARGUMENTACYJNEJ ORAZ INTERPRETACJI PORÓWNAWCZEJ UJĘTYCH ŁĄCZNIE)

Wymagania egzaminacyjne 2022			
Wymaganie ogólne		Wymaganie szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania (%)
Treść	I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego. IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury. III. Tworzenie wypowiedzi.	1.1) zna utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej [...] i przynależności do wspólnoty europejskiej oraz światowej.	88
Poprawność rzeczowa		4.7) określa problematykę utworu (G); 4.1) R wskazuje związki między różnymi aspektami utworu (poznawczym, estetycznym i etycznym); 4.6) R rozpoznaje retoryczną organizację wypowiedzi.	100
Zamysł kompozycyjny		3.1) sprawnie posługuje się oficjalną odmianą języka narodowego (G);	97

Wymagania egzaminacyjne 2022			
Wymaganie ogólne		Wymaganie szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania (%)
Spójność lokalna		3.1) tworzy dłuższy tekst pisany zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3.2) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę, dobiera i porządkuje argumenty, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie).	97
Stosowność stylu	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1) Zdający sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą języka narodowego (G).	97
Poprawność językowa		3.10) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych; 3.12) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie (G); 3.14) stosuje poprawnie różne rodzaje zdań we własnych tekstach [...] (G); 3.19) stosuje poprawne formy odmiany [...] wyrazów w związkach składniowych (G). 3.4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji.	66
Poprawność zapisu		3.15) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych (G); 3.13) pisze poprawnie pod względem ortograficznym (SP); 3.14) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych (SP).	55

Komentarz do wyników krajowych

Analiza jakościowa zadań

Poziom podstawowy

Zadania w części testowej arkusza egzaminacyjnego sprawdzały stopień rozumienia przez zdających dwóch tekstów nieliterackich, umiejętność ich analizy i odczytywania na poziomie znaczeń, struktury i komunikacji. Miały one zróżnicowaną formę.

A. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w zadaniach testowych

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najslabiej

Najtrudniejszym zadaniem w arkuszu okazało się zadanie 8., (otwarte), poziom wykonania – 38%. Dotyczyło ono warstwy językowej tekstu i sprawdzało znajomość zasobów leksykalnych języka ojczystego, polegało na podaniu synonimów do słów *pragaištingas* oraz *gajus*. Błędne odpowiedzi dotyczyły proporcjonalnie obu słów.

Także umiarkowanie trudnym było zadanie 2. (poziom wykonania – 52%), otwarte. Dotyczyło ono warstwy językowej tekstu, sprawdzało umiejętność odczytania tekstu publicystycznego z uwzględnieniem zwartych w nich informacji zarówno jawnych, jak i ukrytych. Poprawne rozwiązanie zadania wymagało od zdających zrozumienia sensu całego tekstu oraz jego struktury i wskazania funkcji cudzośłowu. Tylko połowa zdających wskazała na metaforyczne znaczenia słowa *teršimas*.

Również umiarkowanie trudnym okazało zadanie 1. (poziom wykonania – 57%), otwarte.

Wymagało ono sformułowania głównej myśli pierwszego akapitu, czyli odczytania i zrozumienia treści akapitu, wnioskowania oraz hierarchizowania informacji. Aby oprawnie zrealizować zadanie należało w formie jednego zdania podać zasadniczą ideę pierwszego akapitu. Błędne odpowiedzi zdających polegały na opisywaniu, w formie więcej niż jednego zdania, treści pierwszego akapitu.

Do zadań umiarkowanie trudnych należało zadanie 5., zamknięte (poziom wykonania – 64%). Dotyczyło ono warstwy językowej tekstu i sprawdzało umiejętności związane z rozpoznaniem struktur językowych obecnych we fragmencie artykułu *Knygos su įrašais ir jų istorijos* (autor Vytenis Rimkus). Należało w nim wybrać cechy języka tekstu, zawarte w czterech zdaniach w tabeli. Błędne zaznaczenia dotyczyły proporcjonalnie wszystkich sformułowań zawartych w tabeli.

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najlepiej

Do zadań łatwych należały zadania: 9. (poziom wykonania – 71%), 4. (poziom wykonania – 79%) i 3. (poziom wykonania – 86%).

Zadanie 9., zamknięte, dotyczyło warstwy językowej tekstu i sprawdzało umiejętności związane z rozpoznaniem struktur językowych obecnych we fragmencie drugiego artykułu. Należało w nim wybrać cechy języka tekstu, zawarte w czterech zdaniach w tabeli. Błędne zaznaczenia dotyczyły proporcjonalnie wszystkich sformułowań zawartych w tabeli.

W zadaniu 4. należało podać dwa tematy dominujące w tekście. Zadanie wymagało zrozumienia tekstu, wnioskowania oraz hierarchizowania informacji. Część zdających nie potrafiła w formie jednego zdania określić tematu.

Zadanie 3. polegało na uzupełnieniu tabeli, czyli podaniu znaczeń pasujących do definicji. Sprawdzało rozumienie poszczególnych akapitów, zawartych w nich znaczeń jawnych i ukrytych. Błędne odpowiedzi dotyczyły proporcjonalnie wszystkich definicji zawartych w tabeli.

Większość zdających poprawnie wykonała zadanie 6. (poziom wykonania – 90%), czyli określiła główną tezę pierwszego akapitu.

Wszyscy zdający poprawnie wykonali zadanie 7., zamknięte, które polegało na odróżnianiu opinii od faktu i sprawdzało umiejętności z wcześniejszego etapu kształcenia.

Zdający zdecydowanie lepiej wykonali zadania dotyczące drugiego tekstu.

B. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w wypracowaniu⁴

Zadanie 9. sprawdzało opanowanie umiejętności tworzenia własnego tekstu w języku litewskim w związku z tekstem literackim zamieszczonym w arkuszu egzaminacyjnym (dramat *Mindaugas*, którego autorem jest Justinas Marcinkevičius, oraz wiersz *Tik po audros*, autor: Bernardas Brazdžionis). Zdający mieli dwa tematy do wyboru: rozprawkę problemową lub interpretację tekstu poetyckiego. Punkt wyjścia do napisania każdej z nich stanowiła praca z tekstem literackim. W przypadku rozprawki problemowej była to interpretacja fragmentu powieści ukierunkowana poleceniem zawierającym zagadnienie, które należało rozważyć. W drugim temacie (nieukierunkowana interpretacja wiersza) należało samodzielnie sformułować tezę lub hipotezę interpretacyjną.

Każda z form wypowiedzi zaproponowanych w arkuszu egzaminacyjnym musiała spełniać wymagania stawiane dłuższej wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym, w której zdający zobowiązany był do wykorzystania innego tekstu kultury (rozprawka problemowa) lub odwołania się do kontekstów interpretacyjnych (interpretacja tekstu poetyckiego). Wypracowanie maturalne powinno być poprawne merytorycznie, w sposób logiczny i spójny realizować zamysł kompozycyjny zaproponowany przez piszącego, być poprawne pod względem stylistycznym i językowym. Powinno także liczyć minimum 250 wyrazów. W wypracowaniach krótszych oceniano jedynie zaprezentowane stanowisko piszącego, poziom uzasadnienia tego stanowiska i poprawność rzeczową. Pozostałe kryteria nie podlegały ocenie.

1 tema. Kiek daug žmogus gali padaryti dėl meilės? Svarstykite remdamiesi pateikta ištrauka iš Justino Marcinkevičiaus dramos-poemos *Mindaugas*, visu kūrinio ir kitu kultūros tekstu. Jūsų rašinio apimtis turi būti ne mažesnė negu 250 žodžių.

Pierwszy temat, odwołujący się do lektury obowiązkowej umieszczonej na liście lektur zgodnie z wymaganiami egzaminacyjnymi, wymagał od osoby zdającej napisania rozprawki problemowej. Podstawę jej tworzenia stanowiło rozważanie dotyczące tego, ile można poświęcić dla miłości i rozstrzygnięcie tego problemu. Tekst literacki, który znalazł się

---

⁴ W cytowanych wypracowaniach maturalnych z poziomu podstawowego i ich fragmentach zachowano oryginalny zapis (stylistykę, składnię, ortografię i interpunkcję).

w arkuszu, to fragment dramatu *Mindaugas*, którego autorem jest Justinas Marcinkevičius. Zdający powinien zrozumieć sens załączonego fragmentu, określić jego problematykę i sformułować stanowisko/tezę, następnie zbudować argumentację (logiczny wywód), aby uzasadnić swoje stanowisko. Podstawą kolejnych argumentów powinny stać się funkcjonalne odwołania do całości utworu oraz wybranego tekstu kultury.

Poniżej przykład wypracowania (Przykład 1.), w którym realizacja wszystkich kryteriów została oceniona na maksymalną liczbę punktów.

Przykład 1.

..... elieilė – turbut patis gražiausias ir maloniausias jaunas. Tai vardan
 jos ~~gauti~~ žmogus gali padaryti ir tiktai, viską, nes ji gali būti voronajį joga.
 elieilė gali net paversti asmeni. nuveikti tai, ko įprastai tikrai nepadarytų.
 literataroje yra daugybė pavyzdžių, kuri herojai ~~atlejo~~ net savo gyvybę
 vardan meilės aukoją net savo ~~gyvybę~~ arba kaitieno kito gyvybę.

..... Dėl meilės kai kurie žmonės žudo arba agituoją kitus už tai, kad tai jie
 žudytų. Pateiktą ~~struktūrą~~ J. Marcinkevičiaus „Uliūdaugos“ istorijoje pritaikytas ~~siužetas~~
 pagrindinis herojus ir jo meilužis, Mlotos, pokalbį Mloteris yra ištelejusi, ~~tai~~
 myli taip tikrai ¹myli Uliūdaugą, ²noru ³tik su ⁴jo ⁵biči. Kadangi nemato kitos
 išeities iš toji mūlios padėtis, ji prašo meilužio kad jis nužudytų jos vyrą. Tiliu,
 kad tokiu būdu galės susitaikyti su Uliūdaugu. Galutinai, Mlotos vyras
 Mlotos vyras, mišinojes, jog vailas, kuri pagimdi jo žmona, tai nėra jo mūlis, patis
 nužudo. Rodos kad Mlotos ir Uliūdaugo istorijė galitų baigtis laimingai. Deja,
 taip nebūna. Uliūdaugo kariai nusprendžia nužudyti Mlotą, nes ji ~~teisišoniė~~, ir
~~nužudo~~ ~~pienai~~ ~~meilė~~, kad ji ~~per~~ ~~stipri~~ ~~stiprią~~ Uliūdaugo ~~parmintimus~~. Ji apie
 tai mūliojės, nori atsilyktyt.

~~..... elieilė gali mus pastūmėti į priekį ir paversti kovoti už tai, į ko tikime.
 Justino Marcinkevičiaus kūrinijje „Uliūdauga“ siūrome, jog Uliūdaugo kariai
 nusprendžia nužudyti Mlotą dėl to, kad ji turi didilę įtaką herojaus pasirinkimams.
 Uliūdaugas, apie tai mūliojės, nori atsilyktyt, ~~na~~ ~~praxado~~ ~~mylimo~~ ~~amitė~~. Ji ~~tačiau~~
 tada, ~~patikėjęs~~ su ~~ves~~, mūkia, kad nevertė tėti žudymu.~~

..... elieilė neturi būti jausti galima ne tik į žmogų, o pavyzdžiui į tėvą.
 Tokiu pabrūnio jausmas gali paversti žmogų kovoti už tai, ko tikim, gali pastūmėti
 į priekį Justino Marcinkevičiaus kūrinio „Uliūdauga“ herojus mylejo lietuvą.
 jis ~~jo~~ ~~lipdi~~, ir jis ~~jo~~ net iš ¹molio ²lipdi. Tiliu, kad tai daro su meilė.
 Ta meilė ji stūmė į priekį, ~~reutė~~ kovoti už mylimą šalį. Gaila, kad jo lipdymas
 nuėjo veltui, nes Daumantas, priėmęs sprendimą, jog Uliūdaugas blogai valdo, nužudi
 valdovą, kartu su valdaru, ant žemės kute ¹molio ²lipdyta lietuvą. Ji mūliu

^{su vienu daumanto smūgā,} ^{bei planāi}
 taip kaip ir sudūio visos mūdaijo svajonės ko illeitė, tūo rōdži buvo
 raldovū tam tūro varomjē jēga, kuri visā laikā ragino jē lengti tolimemius
 žingmūs.
~~elleitė gali~~
 Žmogus dėl meilės gali bē praukti savo gyvytę. Viliamo Šekspyro
 dramojē „Romeo ir Džuljeta“ pūstotyto yra tragiška istorija. Du žmogjē
 jaunuoliai, pagūndināi dramos herojai, žino, kad jē meilės tūrai neįalceptuos.
 Viskas per tai kad jē sū dirjē. Tai dėl to, kad rās du šeimas gyvenanāis
 Veronjē, ^{sū} ~~tyg~~ konfliktā, kuris tēsiai nuo daugelio metų. ~~Romeo ir Džuljeta~~ ^{šeimos} ~~muotūs,~~
~~kad Romeo ir Džuljeta~~ suokia, kad jē šeimos nepamirs, yra apū konfliktā, todėl
 Džuljeta mūgalogā, planā, kuris rados, ~~ta~~ yra idealūs. Jē išimūtē laišū
 savo mūnylētā, ~~kad~~ kad jē mūdūos, jōg mūnūdē. Ši tūciau iš laišūas
 repanelē Romeo laikū. Jē galvojō, kad Džuljeta tūrai mūnūdē ir dėl to
 jē palūis ilanē, kad nūgēba gyvent be mūnylētōis, todėl mūspūndica
 ant jōs karsto mūnūdyt. Tuo metu Džuljeta patūnda, nes buvo sūgūruvi
 tam tūro mūnū, kuris jō uimūde, o aplūta jē atrodē mirūsi. Parāciai
 kaip Romeo, mērgina palūis ir taip pat mūspūndi mūnūdyt. Ši tragiškos
 meilės istorija pasūdo mūm, jōg meilē tai kartais patū sūpūriaūiajūmas, be kurio imonīs
~~llanau,~~ jōg meilē ^{filiaij} gali žmogū prūest pūdaryt viskū. Kartais net gali
 atimt sveikū protū. ~~bet~~ ~~inten~~ Šūip ar taip, meilē tai patū graūiaūias
 jūmas, o mūdāmas žmogūas, ~~kas~~ kuris tūve myli tai jō mūdāmas
~~tikro pūis~~ deimūto.

Zdajęcy zrozumiał zawarty w temacie problem, postawił tezę i zaproponował właściwe rozwiązanie problemu. Zawarł w pracy uzasadnienie, które jest trafne (zawiera logicznie poprawne argumenty, czyli stwierdzenia poparte przykładami za przyjętym rozwiązaniem problemu), szerokie (trafnie odniósł się do wszystkich elementów wskazanych w poleceniu) i pogłębione (wnikliwie odniósł się w rozwinięciu do wszystkich elementów polecenia).

Temat 1. wybrało 15 osób. Na uwagę zasługuje fakt, że zdecydowana większość zdających sformułowała stanowisko adekwatne do problemu podanego w poleceniu oraz że większość uzasadniła je trafnie i szeroko. Znaczna większość zdających otrzymała także maksymalną liczbę punktów za poprawność rzeczową, zamysł kompozycyjny i spójność lokalną oraz stosowny styl wypowiedzi. Najmniej punktów, podobnie jak w latach poprzednich, otrzymywali zdający za poprawność językową oraz poprawność zapisu.

2 tema. Interpretuokite pateiktą eilėraštį. Suformuluokite tezę ir ją pagrįskite. Jūsų rašinio apimtis turi būti ne mažesnė negu 250 žodžių wymagał interpretacji wiersza *Tik po audros*, którego autorem jest Bernardas Brazdžionis.

Temat 2. wybrało 6 osób. Interpretacja utworu lirycznego wymagała od zdających określenia nadrzędnego sensu wiersza, a tym samym wyznaczenia tezy lub hipotezy, której następnie zostanie podporządkowany wywód argumentacyjny. Powinien on zawierać pogłębioną interpretację tekstu z odwołaniem do konkretnych kontekstów, o których jest mowa w wierszu, oraz uwzględniać funkcjonalną analizę środków i tropów stylistycznych. W kilku pracach podjęto próbę funkcjonalnej analizy środków i tropów stylistycznych. Jednak sprawne posługiwanie się językiem ojczystym, wykorzystanie wiedzy i umiejętności z poetyki oraz dbałość o spójność wypowiedzi i porządek argumentacyjny pozostają dla zdających wciąż dużym wyzwaniem. Nikt ze zdających nie otrzymał za realizację zadania maksymalnej liczby punktów.

Poniżej przykład wypracowania (Przykład 2.), w którym zdający otrzymał maksymalną liczbę punktów jedynie za stosowny styl. Obniżona punktacja jest za poprawność rzeczową, spójność lokalną, koncepcję interpretacyjną, kompozycję oraz uzasadnienie tezy interpretacyjnej. Zdający zawarł w pracy uzasadnienie częściowo trafne, argumenty na rzecz odczytania utworu nie wynikają ze sfunkcjonalizowanej analizy środków stylistycznych oraz kontekstów interpretacyjnych.

Przykład 2.

Bernardas Brazdžionis eilėraštyje „Tik po audros“ pasakoja apie tėvynę - Lietuvą, kuri nėra ^{nie} ~~ta~~ laisva, yra ikepinama viltis norimos ir mylimos laisvės atėjimo.

Autorius eilėraštyje aprašinėja apie skausmą, nelaimę, kuri tesėsis tėvynėje, bet tas neramumas yra matomas per pasytąją kaip audrą, tamsumą, kuri ateja, bet Bernardas Brazdžionis mato šį ~~vy~~ įvykį laukingai ir laisvę, čia šviesa dar ateis. - „Tik po ~~audros~~ audros vel šviečia saulė tik po audros, graži ateis diena ir sutempta pasauli po rūsiano dangaus skliautais“. Autorius ~~ta~~ aprašo savo matamą vaizdą tėvynės, ~~ta~~ krinta po ~~audros~~ audros, kai šviesa jam ateis, aprašomi yra Lietuvos turtai kaip gražūs ~~balti sodai~~ dožyti žiedais balti sodai - ~~ta~~ matama kraštovaizdis sudaro ~~ir~~ ~~aukštos~~ - vel rėgesi baltu sodo žiedų, kekes sidabrinės...“. Matoma ~~krašto~~ ~~vaizdas~~ tampa žaliam ~~ir~~ ~~aukštos~~ ir galingos pusys, kurios po lietus galės kelt savo galvas ir padangę. Tik po audros vel aukštos pusys žalios galingai galvas kels. Medžiai Brazdžionio eilėraštyje yra personifikuoti žmonės - Lietuvos autorius liūpose yra apmąninėti kaip medžiai, kurie nepasiduoda, bet stovi tvirtai, nesibijo priešų, pasimiegti ir kovot su priešu - „Tik po audros vel aukštos pusys žalios gilingai galvas kels, ir jaunus uosis papulūžes siantimui vėty nesimels! Nepuls kaip nendri silpnabūdė gliūnai girny, ežuolai - ~~vis~~ visišunes jų kalbės, kaip nūden kovot ar žūt tu piralai.“ Pasytąją ~~apa~~ aprašo ir audrą kaip pasunkintą ir tik po jos gali būt ~~ta~~ lengviau. Audra Bernardo Brazdžionio eilėraštyje yra aprašoma kaip laikinas įvykis, o patarėja jos yra būtina šviesos pasirodymui - „Tik po audros laisva krintinė laisvai kaip penkštis suksnos,

tik po andros ir tu tėvyne, išėsi kuot dienos šviesios".
 Bernardas Brazdžionis eilėraštyje „Tik po andros“ aprašinėja sutemptą lietuvą, kuri negrošia per funkciją „audra“. Autorius aprašo šį vyki kaip audrą, nes kaip gats rašo – „Tik po andros“ vel šviečia saulė. ^{kuoti} Namai yra laukina, tuo pačiu tik namate tarūma galima įventint šviesą – ^{kuoti} tad tik ~~š~~ pajante nelusve ^{pusinoms} dantime kolia brangi gali būt lausve. Brazdžionis savo poezijoje rašo i lietuvius, kad ~~kantylė ir viltis~~ ikvėpe i juos vilti i kantylę duoda jėga galvot g apie šviesą ateiti, galvot kad lausves laikai dar ateis, del to pasidavimas nera įrašytas i ateties istoriją, i Lietuvai tvirtai stovės ir nepasiduos kaip i medžiūi – „galūnai ginų apūolei“, reikia tik laukt andros galo, šviesos atėjimo.

Poziom rozszerzony

Do egzaminu z języka litewskiego na poziomie rozszerzonym przystąpiło 20 osób. Arkusz egzaminacyjny zawierał dwa tematy wypracowań do wyboru. Zadania sprawdzały umiejętności rozumienia tekstu krytycznoliterackiego (temat 1.) oraz analizy i interpretacji porównawczej utworów literackich (temat 2.), a także tworzenia własnego tekstu w języku litewskim.

Maturzyści mieli do wyboru jedną spośród dwóch form wypowiedzi: wypowiedź argumentacyjną oraz interpretację porównawczą dwóch utworów literackich. Integralną częścią tematu były załączone teksty (na poziomie rozszerzonym są to zazwyczaj teksty spoza podstawy programowej), które stanowią dla zdającego punkt wyjścia do własnych rozważań. W przypadku wypowiedzi argumentacyjnej przedmiotem rozważań był tekst *Namai ir benamystė literatūroje*, którego autorem jest Regimantas Tamošaitis. Natomiast przedmiotem interpretacji porównawczej były dwa utwory poetyckie: *Baladė apie koją* (autor: Justinas Marcinkevičius) i *Pasaulinis skausmas Kukučio nutrauktoje kijoje* (autor: Marcelijus Martinaitis).

Każda z wybranych przez maturzystę form musiała spełniać wymagania stawiane dłuższej wypowiedzi, w której zdający zobowiązany był do wykorzystania innych tekstów kultury (wypowiedź argumentacyjna) lub odwołania się do kontekstów interpretacyjnych (interpretacja porównawcza).

Wypracowanie maturalne powinno być poprawne merytorycznie (zawierać funkcjonalnie dobrane inne teksty kultury oraz konteksty interpretacyjne), w sposób logiczny i spójny realizować zamysł kompozycyjny zaproponowany przez piszącego, powinno być wypowiedzią poprawną pod względem stylistycznym i językowym oraz liczyć minimum 300 wyrazów. W wypracowaniach krótszych oceniano jedynie zaprezentowane stanowisko piszącego

(kryterium A), poziom uzasadnienia (kryterium B) i poprawność rzeczową (kryterium C). Pozostałe kryteria nie podlegały ocenie.

Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych wypracowaniem na poziomie rozszerzonym⁵

A. Wypowiedź argumentacyjna

1 tema. Remdamiesi pateikta ištrauka suformuluokite problemą ir ją išnagrinėkite. Remkitės Regimanto Tamošaičio apmąstymais ir kitais kultūros tekstais. Jūs rašinio apimtis turi būti ne mažiau negu 300 žodžių.

Wyczerpujące rozwiązanie zadania było możliwe wyłącznie w sytuacji, gdy zdający zrozumiał załączony tekst oraz poprawnie określił problem w nim przedstawiony. Ponadto zdający powinien rozważyć dostrzeżony w tekście źródłowym problem, dokonać oceny przedstawionego w nim rozwiązania problemu i zająć wobec niego stanowisko. Argumentacja powinna zawierać sfunkcjonalizowaną analizę konkretnych tekstów kultury w związku z obroną tezą lub hipotezą. Na napisanie rozprawki zdecydowało się 16 osób.

Poniżej przykład wypracowania (Przykład 1), w którym zdający otrzymał maksymalną liczbę punktów za realizację wszystkich kryteriów.

---

⁵ W cytowanych wypracowaniach maturalnych z poziomu rozszerzonego zachowano oryginalny zapis (stylistykę, składnię, ortografię i interpunkcję).

Przykład 1.

Kiekvienam žmogui namai turi skirtingą reikšmę. Tai vieno iš svarbiausių žmogaus egzistavimo sąlygų, visa ko pradžia. Tai vieta, kur žmogus auga ir tobulėja, namai suteikiojamą vertybes ir tradicijas, kurias lydi ji visą gyvenimą. Šis saugus kampelis, erdvė, kurioje galima pasislėpti nuo gyvenimo nepatogių, kasdienių vargų, dažnai yra vaizduojama ir rašytojų kūriniuose.

Namų sąvoka yra labai plati, tai vienas svarbiausių kultūros archetipų ir literatūros temų. Remiantas Tamošaitis savo apmąstymuose „Namai ir bešiamystė literatūroje“ tiksliai pastebi, jog žmogus be namų nėra visaver-
tis. Tai ne tik stogas virš ^{galvos} ~~daugiau~~, šilumą teikianti fizinė erdvė, o ir savęs ugdytumo vieta, „žmogiškosios prasmės skleidimosi“ vieta. Žmogus namuose jaučiasi saugus, laukiamas, mokosi mylėti, gerbti kitus, ^{kuria} ~~kuria~~ su jais stiprius santykius. ^{Namų} ~~Jų~~ dėka jis jaučia gyvenimo prasmę, žino jo vertę, gali realizuoti savo poreikius, ^{pildyti} ~~stiprinti~~ ^{kuria} ~~kuria~~ charakterį ir kurti vertybes. Namai tai gyvenimo ratas – juose

gimstame, augame, mirštame. Šiame svarbiausioje gyvenimo būveinėje šieno ir šilumą skleidžia žmonės, kad labai svarbu rūpintis tarpusavyje ryšiais, nuolat juos tobulinti. Su namų sąvoka glaudžiau susijusi šeima, kuri nuo pat mažesnių moko mus kultūros pagrindų, perteikia vertybes, tradicijas, kurios lydi mus visą gyvenimą. Be to, kaip teigie autoriaus, namų idėjojė šlypi taip pat svarbi giminės testinimo ir paveldinimo reikšmė. Tai kurieus žmonieus svarbus ir estetiškas namų aspektas, svajoja iškurti kur nors arti gamtos, kitasgal arčiau miesto, vienas ~~uo~~ rūpi būveinėje vyraujančios spalvos, sekantiu svarbu nauo dydis.

Namai – tai vienas svarbiausių simbolių, kuris lydi viską, kas susiję su lietuviškoja etninių kultūra. Pasak Marcelijaus Martynaičio praeiimo ištraukos „Apie gimtuosius namus“, šis svarbiausia žmogaus egzistencinė būtinybė tai tojaus darželio modelis. Iš gimtųjų namų išešiamu kalba, pradžiandysis, šventės ir papročiai. Namai dar buvo vadunami gyvenimu, ir ši žodis sudedant viską, kur žmogus gyvena, galbingas, jie atlieka viso heroja vaidmenį. o

būtent – socialini, kultūrinį, buitini. Namuose yra šeimos vieta, ^{todėl ji} ~~kuris~~ nerada išniekinti, ^{jei juos} ~~juos~~ reikia gerbti ir mylėti. Juose atliekamos svarbios socialinės apeigos, meldžiamasi ir giedama. Namai moka mus kaip elgtis, kaip kveti gyvenimo, ieškoti pažinės, tobulinti save ir santykius su kitais.

Pagrindiniom Antano Vienuolio apsakymu „Geižo“ veikėjui jaunliui namai atlieka labai didelį vaidmenį. Šią svarbią vietą jis sugrįžta po trisdešimties metų ~~ji~~ ~~ji~~ gimtinė jau nebėra tokia, kokią jis prisimena iš jaunystės laikų. Pastebi, kiek daug įvyko pokitimų – dabar kalbos moderniškesnis, pa- liestos civilizacijos ir išradimų. Gimtuosius namus taip pat stipriai paveikė ir laikas padaryti pokyčiai. Veikėjo prisiminimuose tor- si būtų sustojęs laikas, o realybėje pamato, kad namai nebėra tokie, kokie buvo. Jie pil- vi lietiš detalų – užkalti langai, piktžolės, apaugęs žolėmis kiemas. Jo prisiminimuose na- mai pilvi šilumos, gyrybės, ką simbolizuoja bičių aviliai, lojantis šuo, sesers auginamas gėlės. Veikėjui namai turėjo stiprią simbolinę reikimą. Pozitrekusio iš ^{systemo} ~~tautos~~ žmogaus nebe-

Lietka jŃ ir namose. Tačiau ^{į juos} ~~jeose~~ visada ^{įsispaudžio} ~~lieto~~
 šio žmogaus pėdsakai. Jo gyvenimo istorija isite-
 šo į namų sienas, lubas. Namuose lieto ama-
 pilin išėjusio žmogaus dovasia „kuri tebelydi ūia
 gyvenančius artimuosius. Giutnų, namų, svarbų,
 taip pat stipriai ^{įtampa} ~~įtampa~~ Romaldo Braunevsko
 kūrinysje „Gyvenimas po klevu“. Pagrindiniai
 veikėjai kairienui jie yra be galo svar-
 būs, uikados. Nepakeisty jų ir jokius kitus
 jos namos po klevu yra labai artimos
 jos širdžiai ir uors gyvenimas eime ir
 peikių, miestai plečiasi ir tampa vis
 moderniškesni, tačiau senoji kairienui taip
 pat ^(stipriai) ~~visu~~ ~~loika~~ brangina savejį, kompa.
 Jos namai siejasi su kultūrinėmis vertybėmis,
 istorine atmintim ir stipriomis tradicija-
 mis. Tai gyvybės ratas – juore gimė, subrendo,
 suėtikė, užaugilo vaikus, taip pat ir
 mumičė.

Namai tai didžiulie kiekvieno žmogaus
 gyvenimo vertybė. Tai vieta, į kurią visada
 pere sugrįžti, kur muolat esame lau-
 kiemi. Kiekvienas juos savcip sveikūni-
 nau, ^{uapaisant to} ~~bet~~ jie visados belieko umms labai
 brangūs.

2 tema. Interpretuokite ir palyginkite pateiktus eilėraščius. Jūsų rašinio apimtis turi būti ne mažiau negu 300 žodžių.

Przedmiotem interpretacji były dwa utwory poetyckie: *Baladė apie koją* (autor: Justinas Marcinkevičius) i *Pasaulinis skausmas Kukučio nutrauktoje kojoje* (autor: Marcelijus Martinaitis).

Na napisanie interpretacji porównawczej zdecydowały się 4 osoby. Napisanie wypracowania wymagało zinterpretowania obu wierszy i dostrzeżenia problemów wspólnych na różnych poziomach tekstu w formule wypowiedzi argumentacyjnej. Zdający musiał przedstawić własną koncepcję interpretacyjną, czyli propozycję odczytania zestawionych ze sobą dwóch tekstów lirycznych, odkryć i przedstawić sensy tych tekstów oraz ustalić, jakie między nimi zachodzą podobieństwa i/lub różnice. Rozwiązując poprawnie zadanie, nie należało tworzyć dwóch odrębnych interpretacji, ograniczając się do krótkiego zestawienia zawartego np. w zakończeniu wypowiedzi, ale należało umiejętnie i równocześnie na wielu poziomach wyszukiwać oraz przetwarzać informacje dotyczące wspólnych obszarów obu tekstów.

Poniżej przykład wypracowania (Przykład 2.) ocenionego na maksymalną liczbę punktów.

Przykład 2.

Po skandzių, įvykių dažnai žmogų sutinka ilgesys, liūdesys. Šiems
baisiems jausmams dažnai tarinama skausmas – ypač vidinis. Poetai
Justinas Marcinkevičius ir Marcelijus Martinaitis savo eilėraščiuose
pasikliandavo sovietmečio laikų jausmais, išsakydami juos netiesiogiai.

Justino Marcinkevičiaus eilėraštyje „Baladė apie koją“ autorius
pripažinti koją tai laimės ir džiaugsmo metafora. Žmogus grįžo iš karo, ^{netekęs kojos} ~~kuris~~
~~laimė~~ ^{laimė} netekęs ir skausmo metafora. Karas praliko didelį randų – emocijų.
Lyrinis subjektas ieško ~~taimės~~ džiaugsmo gyvenime, bet negali jo surasti.
~~Lyrinis subjektas~~ Mums, kad „jo koją kažkas gal šoka, / ir kurėvis jai skersgatvių
grįžo“ – koją džiaugiasi, yra laiminga. Žmogus siekia laimės nepaisant
sunkumų ar kliūčių. Jie sugeba praleisti daug pinigų siekiant didelės
laimės – „žmogus numeta menką variklį, už [ ] didelę koją“. Lyrinis subjektas ilgoji
koją, jį, jį turėjo sugebėjimą, nebūna jai gėda. Ši laimė buvo paprasta, ~~tačiau~~
~~paprasta~~ džiaugsmas – nieko jai netrūko. Lyrinis subjektas buvo patenkintas,
nesiskundė ^{laimė} koją – „O svarbiausia – jiėjo“. „Paklauskit – kurėvis grįžo / paprastai
ilgesingai, vienodai“ – jau net džiaugsmo giesmė nėra linkama – jį ilgesingai.
Karas numetė džiaugsmą, laimę, linksmą dainą. Jau beliko tik skausmas ir liūdesys.
Lyrinis subjektas karo metu neteko kojos. ~~Justino~~ Justinas Marcinkevičius ~~šis~~
* Šiomis eilėmis norėjo išsakyti gilesnę karo prasmę. Žmogus netenka
džiaugsmo, karas pralėcia jį mastymą, fiziškai jį praradę ir džiaugsmo
jautimo kietį gyvenime. Žmogus be kojos jautia skausmą, bet dar didesnę
skausmą pajunta viduje – džiaugsmo netekimą. Justinas Marcinkevičius stengėsi
pripažinti gyvenimo realijas sovietmečio laikais, bet nemorint pakliūti ^{po} ~~po~~ cenzūrai.

Savo apmąstymus pateikdamas metaforas paridėle – netiesiogė kalba.

Marcelijus Martinaitis, kurdamas Kukučio personažą, taigi pat bijojo cenzūros. Kukučio mintykini leidė jam išreikšti savo mintis apie ~~sovietinę~~ gyvenimą sovietinėje Lietuvoje, o tiksliau – savo nepatitenkinimą. Poetas eilėraštyje „Pasaulinis skausmas Kukučio nutrauktoje kojyje“ patalpina Kojyje skausmo metaforą. Lyrinis subjektas nesupranta kojos – skausmo ~~ditam~~ ~~ta~~ Ji siekia visas pasaulio kraštis, nes skausmas is nelaimi yra & kiekviename žemės kampelyje – „Jos skausmas sugrįžta iš kitos žemės pusės, apšviestas viso pasaulio.“ Skausmas paplito po pasaulį kalba visotiniomis kalbomis. Kukučis tai opindi prisimendamas medicinai tramentu. ~~Šis~~ ~~si~~ lazdė primena Kukučini apie koją – skausmą: Negatyvūs skausmo epitetai aprašo skausmą, kuris „smellias & vabzjil & drabzjins, / & vandens.“ Kentejimas yra visos – viskg ^{apibūdija} ~~apibūdija~~ ~~skaus~~ ~~jis~~ yra blogas – pažėjimas & mūdus. Lyrinis subjektas ~~ta~~ skundiasi, jog išrašėvis sūtikė visos skausmą – savo nutrauktą koją. Lyrinis subjektas lygins ~~koją~~ skaudėjimą prie karo, kuris paplito visos. Atgys nesugeba pamatyti, kur brągijai koją – kania. Skausmas suvaldė lyrinį subjektą – jis nežino, kur jam „dėtis puskaujį / nuo savo nutraukto kojos.“ & Nesugeba savarankiškai apibūdinti nes viskos paktėiti. „Žodžiai atiduria nuo kalbos“ – jie neišreikia tų, ką mūty, bet tų – kų reikia. Poetas nori ^{pasakyti} ~~pasakyti~~ savo skausmą negalint išreikšti tiesiogiai minčių. Sovietmečio laikais viskos paktėiti – jis nežināja gerai, samai, savo šalyje. Nėra ~~jam~~ jam vietos, ypač & mūtyti ~~savarankiškai~~. Skausmas apėmė jo kūną, todėl eilėrašciu, netiesiogiu būdu stemjasi išreikšti mintis.

Justino Marcinkevičiaus ir Marcelijaus Martinaičio – poety – funkcija tai pristatyti ~~gyvenimą~~ nepatitenkinimą gyvenimu skaudėtoje Lietuvoje, bet vardijant netiesiogė

Kulba, ty eilrašėiui pasakės, nes „kija“ atlieka pagrindinį vaidmenį: ji skausmo ir kančios metafora. Metelus kijas lyginasi subjekta myšto – pasakės juos ~~myšti~~ mūlindino skausmo galybę. Eilrašėiuose ~~pasakės~~ ~~myšti~~ apie praslepta sovietmečio gyvenimo kritika. Žmogus praranda džiaugsmą – tampa nelaimingas pasaulyje, kur gausu skausmo ir kančios.

Skandis išgyventi įvykiai lemia džiaugsmo stoka. Jo vietoje įsigalioja skausmas, kurį poetai stemiasi sukaupti eilrašėiuose. Gaunama daina tampa kūrinio motyvais, o skausmas – poeto iš sąjatos nepasitenkinimo tema.